

Pastisseria RAGA Major, 105 - Telèfon 72 03 53 ULLDECONA	BAR EL REBOST Carrer Calvari, 57 - Tel. 57 32 18 ULLDECONA	Video-Foto MILLAN EUROCHROM - Laboratori Fotogràfic Distribuïdor Videos JVC Avgda. Ramon Salomón, 19 - Tel. 72 03 63 ULLDECONA
COOPERATIVA AGRÍCOLA D'ULLDECONA, S.C.C.R.L. OLI VERGE D'OLIVA ACOMONT Vendes: Major, 175 - Tel. 72 00 07 - ULLDECONA	SUMINISTROS "LA SÈNIA" JOAN CORDOBA I SERRA Materials Construcció - Decoració LA SÈNIA - ULLDECONA	Mobles A R N A U Sant Lluç, 12 - Major, 82 Tel. (977) 72 03 58 ULLDECONA
Auto-Escola PITARCH Plaça Sales i Ferré, 15 - Tel. 72 07 17 ULLDECONA	 C.B. ELECTRODOMÈSTICS cl. major, 153 - tel. 72 06 38 - 43550 ulldecona (montsià)	PERCARGAS, S.L. Entença, 30 - Tel. 72 03 40 ULLDECONA
Carnisseria OLGA Major, 160 - Telèfon 72 04 64 ULLDECONA	Fusteria LAVEGA-BOSCH, C.B. Avgda. Escoles, 5 - Tel. 72 11 37 ULLDECONA	Relotgeria ITARTE ULLDECONA
 MAPFRE Grup Assegurador Delegat a Ulldecona: PERE SANS i ARASA Sant Antoni, 28 - Telèfon 72 03 37	 REPORTATGES FOTO/VIDEO INDUSTRIAL I MÚSICA Calvari, 2 - Tel./Fax 57 32 29 43550 ULLDECONA	Oficina Tècnica LO y SA Major, 111 - Telèfon 72 00 48 ULLDECONA
Llibreria PASALAMAR Carrer Sant Antoni, 13 ULLDECONA	R. GRAU, S.L. FERRATGES PER A MOBLES Major, 104 - Tel. 72 06 87 - Magatzem: Ctra. Tortosa, s/n. Tels. 72 01 89 - 72 06 20 - FAX 72 11 15 43550 ULLDECONA (Tarragona)	Merceria, Perfumeria i Cosmètica Tel. 72 05 81 - ULLDECONA

2a SETMANA DE CULTURA CATALANA

Actes organitzats pel
Centre Cultural Recreatiu

Dia 28 de maig, a les 22,30 h.	Dia 29 de maig, a les 18,30 h.
--	--

Grup de Teatre GRESOL d'Alcanar
us presenta l'obra

Un fanàtic del Barça

Comèdia en 3 actes
de LLUÍS LLADÓ i CASELLES

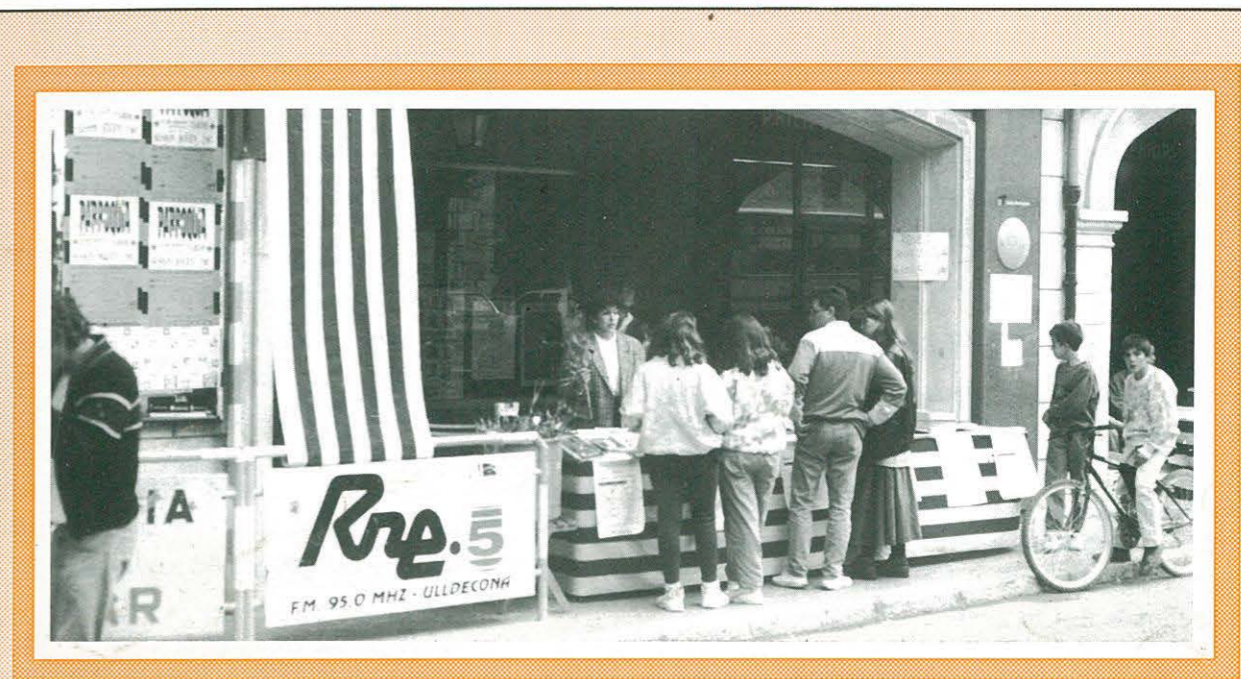
FESTIVAL INFANTIL

BIBLIOTECA POPULAR
 EDIFICI CASA DE LA CULTURA
 43550 ULLDECONA
 TARRAGONA

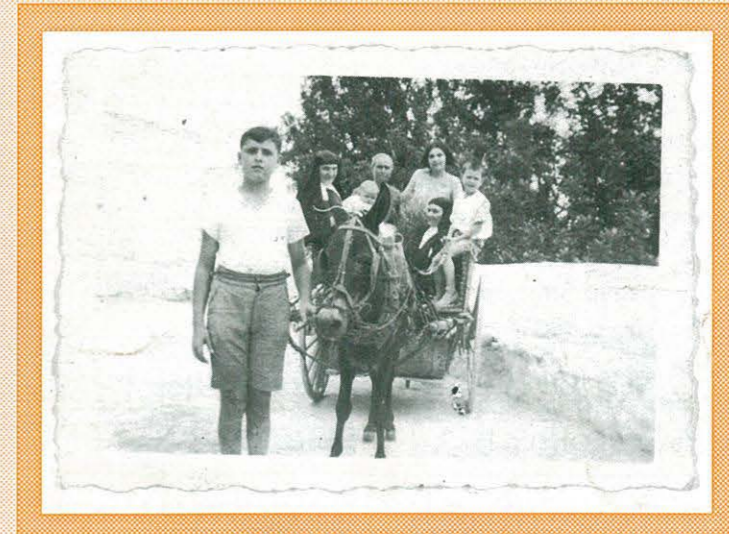

CENTRE CULTURAL RECREATIU

MARÇ-ABRIL 1994
Preu: 150 Ptes.
NÚM. 71

DIADA DE SANT JORDI 1993

CELEBRACIÓ DE PASQUA A L'ERMITA. ANY 1932

Col.leccionisme: SECCIÓ FILATÈLICA Pàg. 2, 3 i 4	ESTIMAR LA NATURA "La Farigola" Pàg. 5	EL SOCI OPINA: Jaume Coll Prats Ramon Callarisa Callarisa Cànida Rosa Itarte Lon Pàg. 6 i 7	COL.LECCIONISME Censures postals i varietats de franqueig Pàg. 8, 9, 10 i 11
---	---	--	--

NOVETATS MES DE GENER

CINE ESPAÑOL

Fecha de emisión: 28 de Enero de 1.994.
Procedimiento de impresión: Huecograbado policolor.
Papel: Estucado engomado fosforescente.
Dentado: 13 3/4.
Valor facial: 29 y 55 pesetas.
Efectos en pliego: 50 sellos.
Formato: 40,8 x 28,8 mm.
Tirada: 10 millones para el de 29 ptas. y 2,5 millones para el de 55 pesetas.

Amb aquesta emissió, Espanya comença a commemorar el centenari de l'anomenat Setè Art, rendint homenatge a dues figures significatives del cinema espanyol: Luis Buñuel i Segundo de Chomón.

Luis Buñuel va nèixer a Calanda (Terol) l'any 1900. Els primers estudis els va fer a Saragossa i en 1917 es va traslladar a Madrid on va seguir estudis universitaris. Va viatjar en 1923 a París, on es va despertar el seu interès pel cinema. La seva primera pel·lícula, "Un perro andaluz" (1928), d'una durada de vint-i-tres minuts, es tracta d'un treball surrealista i vanguardista en el qual va col·laborar Salvador Dalí. Li van seguir d'altres com "La Edad de Oro" (1930) i el llargmetratge documental "Las Hurdes, tierra sin pan" (1932).

Entre 1935 i 1939 va treballar a Espanya com a director de producció i del 1939 al 1947 va establir la seva residència als Estats Units d'Amèrica.

En 1947 es va instal·lar a Mèxic, on va desenvolupar gran part del seu treball cinematogràfic. Va morir en 1983.

Entre els més importants guardons que va rebre destaquen el Premi Especial del Festival de Cannes en 1951 per la pel·lícula "Los olvidados" (1950), la Palma d'Oren Cannes en 1961 per "Viridiana" (1961) i la concessió de l'Òscar per l'Acadèmia de Hollywood en 1973, a la millor pel·lícula estrangera per "El discreto encanto de la burguesía" (1972).

Està considerat com el més genuí representant del surrealisme en l'art cinematogràfic.

El segell de 29 ptes., que correspon a la tarifa postal nacional, recorda la seva figura i obra.

Segundo de Chomón va nèixer a Terol en 1871. Va realitzar estudis de mecànica i enginyeria i es va convertir en un dels pioners del cinema.

La seva aportació a la cinematografia va ser principalment de caràcter tècnic i creatiu. Director, productor i realitzador d'un gran nombre de pel·lícules, va idear una sèrie de millores com el "paso de manivela", la utilització de maquetes, les dobles impressions, trucatges i fantasies, aconseguint un sensible perfeccionament de la projecció, que li va portar a signar contractes amb la Casa Pathé de París.

De la seva producció, cal mencionar "Choque de trenes" (1902), "Hotel eléctrico" (1905), "La Casa de los duendes" (1907), culminant la seva obra amb la pel·lícula "El negro que tenía el alma blanca" (1927), que va ser el seu darrer treball.

Va morir a París en 1929.

Se li ha dedicat el segell de 55 ptes. que correspon a la tarifa postal internacional.

SERIE BASICA

El 31 de gener es va posar en circulació un nou segell de 29 pessetes, corresponent a la Sèrie Bàsica, amb l'effigie de SS.MM. el Rei.

Sembla que la FNMT té previst elaborar una nova composició de blocs de sis efectes, quatre amb els valors postals d'1, 18, 19 i 55 ptes. i dos sense valor postal, com els que van aparèixer l'any 1993, si bé la data de circulació, encara no s'ha assenyalat.

NOVETATS MES FEBRER

MICOLOGIA

Fecha de emisión: 18 de Febrero de 1.994.
Procedimiento de impresión: Huecograbado policolor.
Papel: Estucado engomado fosforescente.
Dentado: 13 3/4.
Valor facial: 18, 18, 29 y 29 pesetas.
Efectos en pliego: 50 sellos.
Formato: 40,9 x 28,8 mm.
Tirada: Ilimitada (Boleto de Satanás y Níscalo) y 2,5 millones (Hongo y Amanita).

La segona emissió de la sèrie de micologia es compon de quatre segells, dos de 18 pessetes i els altres dos de 29.

Valor de 18 pessetes.- Boleto (Boletus Satanás). Creix en petits grups, sobre terrenys calcaris i sota arbres de fulla caduca entre la primavera i la tardor. El seu barret abombat és de color blanquinós, amb peu curt i voluminós de tons variables del vermell a la base i groguenc en la seva part superior. És un bolet molt perillós.

Valor de 18 pessetes.- Hongo (Boletus Edulis). Creix a l'estiu i a la tardor en boscos de roures i alzines principalment. Pot medir 25 cm. de diàmetre, amb barret semiesfèric en els exemplars joves i convex després. El seu color és pard fosc, amb un peu voluminós i robust, de carn blanca.

Valor de 29 pessetes.- Amanita (Amanita Phalloides). És un bolet molt verinós i pot arribar a ser mortal. Normalment, es troba en boscos planifolis i en terrenys calcaris. Apareix a la primavera i a la tardor. El seu barret és verdós, emisfèric en els exemplars joves passant a ser pla després. El seu peu és esvelt, bulbós en la base i de color blanquinós.

Valor de 29 pessetes.- Níscalo (Lactarius Deliciosus). Es desenvolupa en boscos de coníferes a l'estiu i a la tardor. És un excel·lent bolet comestible i un dels més buscats. El seu barret és convex, medeix de 5 a 12 cm. de diàmetre. Té un color ataronjat, cobert d'una matèria farinosa de color blanc. El seu peu curt presenta les mateixes tonalitats que el seu barret.

MINERALES DE ESPAÑA

Fecha de emisión: 25 de Febrero de 1.994.
Procedimiento de impresión: Huecograbado policolor.
Papel: Estucado engomado y fosforescente.
Dentado: 13 3/4.
Valor facial: 4 sellos de 29 pesetas cada uno.
Efectos en pliego: 10 grupos de 4 sellos más 10 viñetas sin valor facial.
Formato: 40,9 x 28,8 mm.
Tirada: 10 millones.

La sèrie de Mineralogia iniciada aquest any introdueix un tema inèdit fins ara a les emissions postals. La sèrie està formada per quatre segells de 29 pessetes i dues vinyetes al mig, sense valor postal.

Cinabrio.- És un sulfur de mercuri, de color roig púrpura brillant. Té una alta densitat i els seus cristalls són molt apreciats per la seva bellesa i raresa. Es tracta de la mena més important del mercuri, utilitzada principalment per amalgamacions i aparells científics.

Els jaciments més importants del món es troben a Almadén (Ciudad Real), explotats des de l'època romana.

Piritita.- És un sulfur de ferro. El seu nom fa referència a la propietat d'emetre espurnes quan se la copeja. El seu color, groc llautó, té una forta brillantor metàl·lica. És tracta d'un metall que apareix amb més facilitat cristal·litzat i el més freqüent dels sulfurs.

La seva producció en Espanya se situa principalment en les mines de la província de Huelva.

Esfalerita.- És coneguda també com a blenda. És un sulfur de zinc en la seva forma més pura, si bé es presenta amb proporcions de ferro, cadmi i manganés, que li donen una coloració roja o groguenca. Es tracta d'un mineral molt comú i la mena més important del zinc.

Es troba principalment en mines de Cantàbria, Múrcia, Lugo i País Basc.

Galena.- Es tracta d'un sulfur de plom de color gris amb brillantor metàl·lica que cristal·litza en sistema cúbic. Té poca duresa i molta densitat. En la seva composició se sol trobar una mica de plata.

A Espanya hi ha mines principalment en Múrcia, Jaén, Almeria i en menor importància a Ciudad Real, Córdoba i Badajoz.

Les vinyetes centrals reproduïxen la gran sala de minerals del Museo Geominero, situat en la primera planta de l'edifici on hi ha instal·lat l'Institut Tecnològic Geominero d'Espanya a Madrid.

NOVETATS MES DE MARÇ

DIA DEL SELLO

Fecha de emisión: 9 de Marzo de 1.994.

Procedimiento de impresión: Calcografía y offset

Papel: Estucado engomado mate fosforescente.

Dentado: 13 3/4.

Valor facial: 29 pesetas.

Efectos en pliego: 50.

Formato: 40,9 x 28,8 mm.

Tirada: Ilimitada.

El 9 de març s'ha posat en circulació l'emissió dedicada a commemorar el *Día del Sello*. Està formada per un sol segell que reproduïx la bústia situada en l'antiga seu del Col·legi d'Advocats de Barcelona i que en l'actualitat és la seu de l'Arxiu Històric i Hemeroteca de la Ciutat Comtal. La bústia representada en el segell és una peça rectangular. A l'angle superior esquerre hi ha l'escut coronat del Col·legi d'Advocats de Barcelona i sobre la boca de la bústia es veuen cinc orenetes amb les ales desplegades. La part inferior de la boca està decorada amb una rama d'heura, i a l'angle inferior dret una tortuga.

Aquests motius decoratius volen representar que les decisions de la justícia han de meditar-se lentament com el caminar de la tortuga i aplicar-se amb la mateixa rapidesa que el vol de les orenetes.

ANDORRA

1r ANIVERSARI DE LA CONSTITUCIÓ.

Fecha de circulación: 14 de Marzo de 1.994.

Procedimiento de impresión: Hecograbado policolor.

Papel: Estucado engomado fosforescente.

Dentado: 13 3/4.

Formato de la Hoja-bloque: 105 x 78 mm.

Formato del sello: 28,8 x 40,9 mm.

Valor postal: 29 pesetas.

Tirada: 550.000 ejemplares.

La celebració del primer aniversari de la promulgació de la Constitució Andorrana ha donat lloc a l'emissió d'un segell de correus, en format full bloc.

La primera Constitució andorrana, va ser aprovada pel Consell General de les Valls el 2 de febrer de 1993 i ratificada en referèndum pel poble andorrà el 14 de març del mateix any. Recull el principi de sobeïria popular i la separació dels poders executiu, legislatiu i judicial.

AEROGRAMA

Fecha de emisión: 25 de Marzo de 1.994.

Procedimiento de impresión: Offset policolor.

Papel: Lito azul.

Valor postal: 70 pesetas.

Tamaño del aerograma plegado: 167 x 93 mm.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Tirada: Ilimitada.

Aquest aerograma commemora el 85è aniversari del primer vol amb motor a Espanya portat a terme el 5 de setembre de 1909, a la localitat de Paterna (València) pel capità d'enginyers, Juan Olivert. L'aparell va ser dissenyat per l'enginyer català Gaspar Bennet amb col·laboració del capità que el va pilotar i construït a Barcelona.

ENTEROS POSTALES.

Fecha de circulación: 4 de Marzo de 1.994.

Procedimiento de impresión: Offset policolor.

Formato: 148 x 105 mm. la tarjeta y 25,8 x 30,3 mm. el sello de franqueo.

Papel: Martelé 1 cara, 180 g./m².

Valor postal: 29 y 55 pesetas.

Tirada: 600.000 ejemplares.

L'emissió de tarjetes postals està dedicada aquest any a Ceuta i Granada, respectivament.

La primera, de 29 pessetes, té com a motiu la cantonada de la *Casa de los Dragones* de Ceuta.

El segell que inclou representa la Verge d'Àfrica.

La segona, de 55 pessetes, té com a motiu principal a *Cecilio*, que és la mascota oficial dels Campionats del Món d'Esquí Alpí, a celebrar el proper any a Serra Nevada.

El segell reproduïx l'Alhambra amb la Serra Nevada al fons.

FARIGOLA (*Tymus vulgaris*) 1ª PART

El nom de la *farigola* ve de la paraula grega que significa valentia. "Si ens cal fer front a una empresa difícil, ens posarem un petit manat de farigola a la solapa de la jaqueta", com ho feien els cavallers medievals quan necessitaven coratge per als seus tornejos. També ha estat apreciada des d'antic com a herba culinària i medicinal. I què podem dir que les sopes de *farigola* de les nostres àvies.

La farigola és originària del Mediterrani i creix en abundor a tots els països llatins, en indrets assolellats i secs on la seva intensa fragància perfuma l'ambient.

Les summitats florides es cullen al principi de la floració, que és quan ténen més aroma, i s'assequen en garlandes penjades d'un fil a l'ombra. En conservar la verdor tot l'any, la farigola es pot utilitzar sempre fresca.

Tota la planta florida és utilitzable. Els brots joves i frescos s'empren en petites quantitats per a condimentar amanides i tomàquets, i les fulles seques o fresques per a carns, rostits, salses i pizzes. La farigola forma part, amb el lloer i el julivert, del

tradicional *bouquet garni* dels cuiners.

La farigola és una planta molt olorosa, d'un pam o pam i mig d'alçària, ben coneguda de tothom i molt estimada de la gent de la Mediterrània occidental des de temps remots. Nosaltres li diem *timó*.

De la soca llenyosa, difícil d'arrencar, neixen moltes ramificacions fustívoles de les quals broten nombroses branquetes peludes i atapeïdes de petites fulles d'un color verd-blauquinos.

Les fulles neixen oposades als nusos de les branquetes, és a dir, una davant de l'altra. Són menudes (de 5-9 mm. d'amplada) estretament ovalades i sovint amb el marge doblegat cap a sota per a poder resistir millor l'eixut dels paratges on viu aquesta planta. La cara inferior és blauquinos a causa dels nombrosos i petits pèls blancs que la cobreixen.

A l'anvers de les fulles, és fàcil d'observar-hi la presència de minúsculs puntets brillants que no són sinó les gotetes d'essència corresponents a les glàndules que la segreguen. Són les causants de la intensa fragància d'aquesta planta.

FARIGOLA

Quan ja de la terra
Jesús se'n volava,
lo cim de la serra
s'enfarigolava.
L'herveta eixerida
de sos peus eixia
de flors s'esfaltà.
Abelleta, vola
per la farigola,
abelleta, vola
pel farigolar.
Des d'aquell sant dia
de l'Ascensió
tapís de Maria
se diu la timó.
La terra abrigada
deixa empalida
quina festa fa!
Abelleta, vola
per la farigola
Abelleta, vola
pel farigolar.

Branca de farigola

Jacint Verdaguer (1845-1902)

El Soci opina...

JAUME COLL i PRATS

Soci n.º 4 - Edat: 72 anys
Professió: forner

RAMON CALLARISA i CALLARISA

Soci n.º 70 - Edat: 70 anys
Professió: jubilat

Què recorda de com se celebrava el dia de Pasqua antigament?.

A partir de quan tenia dos anys, més o menys, que em van portar al parvulari de les Carmelites, sempre vaig passar el dies de Pasqua a l'empar d'aquestes Germanes, que ens portaven tant el diumenge com el dilluns, segon dia de Pasqua, a menjar-nos la mona, a les tardes acompanyada d'unes onces de xocolata a la pedra. Ens portaven, com a molt lluny, fins a la bassa de la Llacuna; però, principalment, anàvem a la sènia o hort de Tresina, la Rulla, que està més a prop. Alguna que altra vegada, pujàvem per la carretera de Godall fins al pont per continuar pel camí de la sèquia fins al maset de Maria, la Querola. Poques vegades vam anar fins al peu del castell, on estava el pantanet on avui es troba la caserna de la Guàrdia Civil.

Quan vaig ser més gran em portaven a menjar la mona o a berenar amb dues germanes a l'ermita, ja que els meus pares tenien un carret i un "matxet" que ens servia per a baixar el pa des del forn i amb aquesta excusa, jo les portava a l'ermita, on preparaven el berenar, acompanyades també de Tresina, la Rulla i de Pietat, la Tòfola. Aquesta sortida, la solien fer el diumenge després de Pasqua i, de vegades, es repetia algú que altre diumenge més durant l'estiu. Fins que vaig rebre la primera comunió sempre vaig anar amb elles.

Deixar aquella Pasqua i ara que som a prop d'aquesta, penso que el més important és poder-ne celebrar quantes més millor.

La gent d'abans tenia moltes mancances; en canvi, la d'avui dia té moltes comoditats. Abans es cantava i es reia, ara, que si tele, ordinador, impostos fins a la mèdulla i es maleeix bastant. Abans o ara?. És difícil comparar-ho. Crec que la cosa més important és continuar tenint la il·lusió de poder-la celebrar any rere any.

És bonic recordar, ja que solem oblidar els moments dolents i guardem en el nostre pensament els més bonics i feliços de la nostra infantesa. En el bagul dels records, les festes de Pasqua són plenes de nostàlgia.

Dijous i Divendres Sant eren l'avantsala dels nostres plans. Durant les processons, fèiem els plans per a anar d'excursió: a la masia de Noguera, el diumenge; i el dilluns, a l'ermita. Pel que fa al diumenge, els meus amics i jo teníem sempre el mateix costum. Ens banyàvem a la sèquia, ens netejàvem els peus i anàvem riu avall cap al mas de Moguera, respecte a la "butxaca", ningú no tenia un ral. Les nostres amigues ens esperaven saltant a corda i amb el cistell del berenar. Sempre escollíem el grup que portava el cistell més gran. Després, quan tornàvem cap a casa saltant a corda, algú atreït els tocava la punta dels dits, en canviar la corda. Quina il·lusió i com n'era, de barat, passar aquest diumenge al camp. El dilluns també ens banyàvem, clar, després anàvem cap a l'ermita i passàvem tot el dia al camp. Ens fèiem el dinar i guardàvem la mona per a berenar a la tarda. Després fèiem l'última visita a la Verge i cap a casa, a peu i per la carretera saltant i cantant una altra vegada. A alguns, els sortia alguna novia i altres, en canvi, renyaven amb ella.

El Soci opina...

CÀNDIDA ROSA ITARTE i LON

Sòcia n.º 36 - Edat: 77 anys
Professió: mestressa de casa

Què en recorda de com es celebrava el dia de Pasqua antigament?

Que com recordo com se celebrava el dia de Pasqua antigament?

Bé, de Pasqua, ja se'n parlava unes setmanes abans d'acabar la Quaresma, ja diem allò de "El domingo que viene, domingo de Ramos y el otro que viene (carne) mona comamos", o sigui que de pensar en Pasqua, ja xalàvem.

Lo primer dia, sense falta, anàvem a Noguera. Noguera és un mas que hi ha passat lo riu. Mos ajuntàvem una bona colla d'amics i amigues, la mona dins d'una bossa, unes cordes per a saltar i "andando".

Entre el poble i el riu està el Puig de Caietano, allí està la "pedra rellisenta", una especie de tobogan natural, mos aturàvem i, alguns, baixaven per ella.

A Noguera mos ho passàvem bé, a l'hora de berenar, mos assèiem a la vora del riu i, a vore qui en dia més... Agafàvem l'ou de la mona, lo trencàvem una miqueta (perquè sinó lo borrony hagués segut massa gros) i diem: "aquí'm pica, aquí'm cou, lo dia de Pasqua te trenco l'ou", trencàvem l'ou a qui teníem al costat. Si aquell o aquella se n'adonava, a córrer toquen, i l'altra darrere, lo que feia riure a tots.

També, abans i després de berenar, jugàvem a saltar a vore qui aguanta més fent "xolit, xolit", que consistia a menar ben depressa i saltar al ritme de la corda.

Al tardet "a retiro", en arribar al poble dués voltetes pel carrer Major i fins demà si Déu vol.

Lo segon dia, cap amunt a l'Ermita, lo primer que fèiem en arribar, era visitar a la Mare de Déu, després a córrer, a saltar, a jugar i a anar a berenar a la muntanya.

Lo tercer dia, li diem Pasqüeta, natros anàvem a les eres del camí Tortosa, o sigui que no havia cap lloc definit, cadascú anava on volia.

Per acabar, una anècdota. A casa nostra no fèiem mones, però mai me'n van faltar. La meua mare (a/c/s) ensenyava a cosir, i a casa venien moltes xiques a aprendre'n. Algunes me'n portaven a casa com a obsequi, i un any me'n recordo que vaig arreplegar setze mones, sense comptar les que me feia tots els anys ma tia Marieta.

BONES PASQÜES A TOTHOM!.

* ESTUDI
* REPORTATGE
* FOTO INDUSTRIAL
* GRAFISME

ULLDECONA
MAJOR, 60
Tel. 72 00 57

PROGRAMES, REVISTES,
TARIFES DE PREUS, CATÀLEGS,
TALONARIS ALBARANS, FACTURES
TAPES D'ANELLES,
I TOT TIPUS D'IMPRESOS
COMERCIALS I PUBLICITARIS

gràfiques
montsià

C/. Migdia, 9 - Tel. i Fax (977) 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

CENSURES POSTALS I VARIETATS DE FRANQUEIG DURANT LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA 1936-39 A LES NOSTRES COMARQUES (i 4a Part)

(Article publicat a la Revista de l'Institut d'Estudis Comarcals del Montsià, núm. 2, d'agost de 1993. Ampliat i amb noves aportacions gràfiques).

FRANCESC ITARTE i VERICAT

(Continuació)

2.5 SEGELLS BENÈFICO-POSTALS.

Una bona font d'ingressos i una extraordinària pràctica, per aconseguir fons per a les obres benèfiques i socials, van ser les emissions de SEGELLS BENÈFICO-POSTALS. L'invent d'aquestes emissions al bàndol franquista sembla arrencar per un Decret del General Queipo de Llano, capità general d'Andalusia. La idea va tenir un fort ressò a les dues zones i si bé, el seu ús era totalment voluntari, la gent es trobava amb el dilema que, de no posar el segell benèfic, podia suposar algun disgust al remitent. Aquest segells, en molts casos, van ser utilitzats com a únic franqueig que portaven les cartes tant civils com militars.

A la banda republicana i concretament a la zona catalana, un dels segells més utilitzats va ser el "Pro Infància" que comptava amb el suport decidit de la

Generalitat i que ja funcionava des de l'any 1933. Per a la venda d'aquests segells es formaven uns Comitès Locals sota la presidència de l'Alcalde i integrats per les personalitats més rellevants de cada població. Concretament, a Ulldecona es conserva a l'Arxiu Històric Municipal (Secc. 2a, Lligall núm. 5, Carpeta núm. 9) un expedient amb gran quantitat de dades (xifres, recaptacions fetes mitjançant els nens escolars, vendes realitzades a l'intermedi del cinema, etc.) referides totes elles a les campanyes del "Segell Pro-Infància" dels anys 1933, 1934, 1935 i 1936-37 dutes a terme a la població. Segurament que molta gent dels que avui tenen vora els setanta anys d'edat, i per tant, aquells anys es trobaven en edat escolar, encara recordaran els "carnets del Segell Pro-Infància" que els repartia el Sr. mestre a l'escola i que intentaven vendre pels carrers de la població i a l'intermedi del cinema (Vegeu il.lustracions núm. 22 i 23).

Núm. 21.- Sobre circular des del "Cuartel General del Generalísimo" a Biarritz (França) amb data 4 de febrer de 1938. Franquejat amb segells ordinaris de correus juntament amb quatre segells benèfico-socials "Pro-tuberculosos pobres". Zona franquista (Col.lecció J. Allepuz).

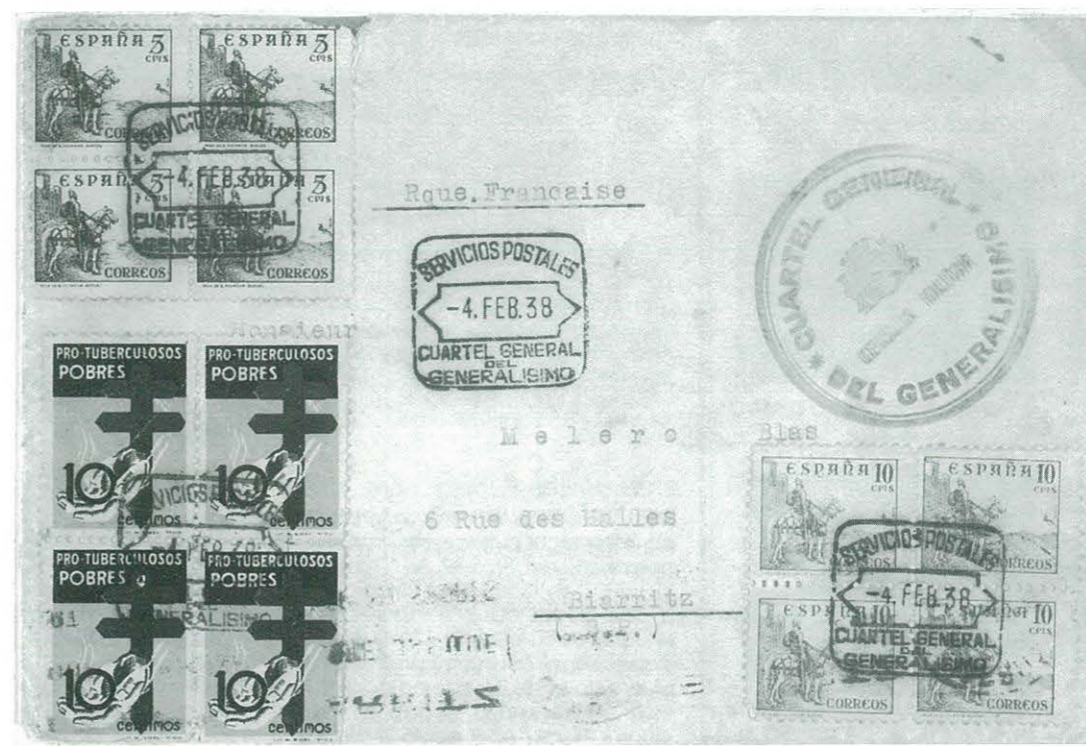
Les diferents emissions als dos bàndols, que es van arribar a emetre de segells benèfico-postals, fan que es consideri aquest capítol del col.leccionisme com un dels més bonics i interessants dintre de la història postal.

Malgrat el gran assortiment d'emissions que es van realitzar d'aquest tipus a nivell estatal, una de les poques que es van fer a la comarca va ser, precisament, a Ulldecona l'any 1937, al bàndol republicà, la del Segell Pro-Assistència Social i Refugiats. Aquests segells són impresos a tinta negra sobre paper de color vermell carabassa, les mides són 40 x 28 mm i el seu valor facial és de 5 cèntims. Se'ls estampava un segell rodó de tinta morada amb la següent llegenda: "CONSELL MUNICIPAL - ULLDECONA - COMISSIÓ DE CULTURA I ASSISTÈNCIA SOCIAL".

Us reproduïm un lot de vuit d'aquests segells que ens han estat facilitats per un col.leccionista de la comarca

Núm. 22.- Portada d'un dels carnets que contenien vint segells de la Quarta Campanya, any 1936-37 del "Segell Pro-Infància" i que comptava amb el suport de la Generalitat de Catalunya (Col.lecció J. Allepuz).

Núm. 23.- Lot dels vint Segells Pro-Infància que contenia cada carnet com el que hem reproduït a la il.lustració anterior. És força curiós veure els consells d'higiene que apareixen amb els segells pròpiament dits (Col.lecció J. Allepuz).

CAJA DE MADRID
CAIXA D'ESTAVIS

Caixa Tarragona

COL·LECCIONISME

Núm. 24.- Lot de vuit segells locals benèfico-postals del "Segell Pro-Assistència Social i Refugiats" emesos pel Consell Municipal d'Ulldecona l'any 1937 impresos per una cara i a una sola tinta, en negre, sobre paper vermell i mides 40 x 28 mm. Van legalitzats per un segell rodó a tinta violeta amb la llegenda "Consell Municipal-Ulldecona. Comissió de Cultura i Assistència Social". Podeu apreciar per les vores dentades que sis són ben diferents i falten només per completar les nou combinacions possibles, els tres que tocaven a la part esquerra del full sencer (Col.lecció J. Allepuz).

Vora superior sense dentar

Vores superior i dreta sense dentar

Els quatre costats dentats

Costat dret sense dentar

Vora inferior sense dentar

Vores inferior i dreta sense dentar

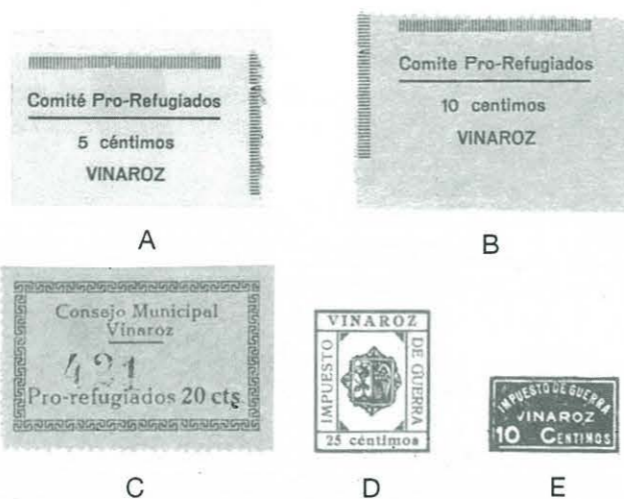
Punt després de M. desplaçat cap amunt, i accent de taló obert en lloc de tancat.

"S" de Refugiats defectuosa i punt negre dalt de la "l" de Val.

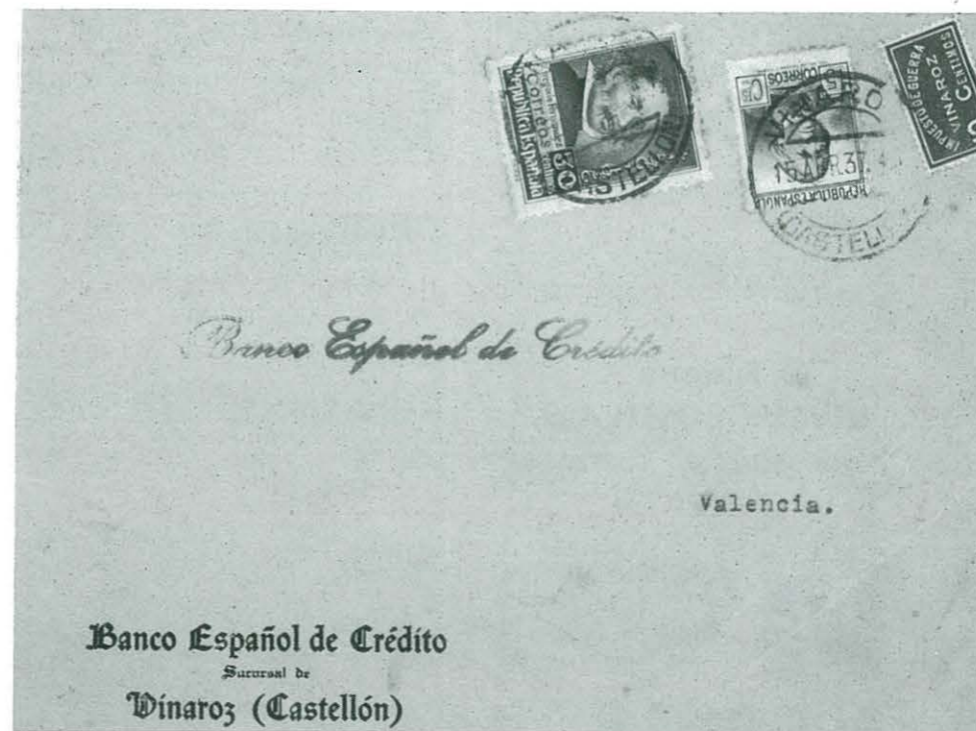
(vegeu il·lustració núm. 24). Ha estat aquesta mateixa persona la que ens ha fet advertir un detall molt curiós que, ben bé, podria passar desapercebut. Podreu apreciar que, segons la posició que ocupaven al full sencer tal i com sortia de la impremta, porten vores dentades a dues, tres o als quatre costats. Així doncs, els que porten dents als quatre cantons estaven al centre del full, els que en porten a tres bandes estaven tocant a una vora i els que porten dents només a dos costats estaven als ànguls del full. D'aquesta manera, ens trobem amb segells de nou maneres, tots ells ben diferenciats, segons on portin les vores dentades.

A la veïna població de Vinaròs i també a la de Traiguera es van emetre segells benèfico-postals de característiques molt similars als que acabem de veure. Les característiques pròpies de cada emissió les fem constar com a peu de foto a sota de cada una de les reproduccions (Vegeu il·lustracions núm. 25, 26 i 27).

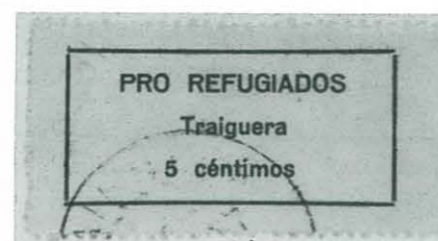

Núm. 25.- Lot de diferents varietats de segells benèfico-postals de caràcter local que van ser emesos i utilitzats a Vinaròs durant la guerra civil del 1936-39. A - "Comité Pro-Refugiados -5 cèntims-VINARÓZ". B - "Comité Pro-Refugiados -10 cèntims-(sense l'accent a cap de les dues 'e'". C - "Consejo Municipal Vinaroz -Pro-refugiados 20 cts.". D - "Impuesto de Guerra -Vinaroz 25 cts.-Aquest segell és el que ja vam comentar a l'anterior butlletí CCR, il·lustració núm. 20, que no apareix referenciat ni tampoc ha estat mai reproduït en cap catàleg. E - "Impuesto de guerra -Vinaroz 10 cts." (Col.lecció J. Allepuz).

COL·LECCIONISME

Núm. 26.- Sobre circulat entre Vinaròs i València el 15 d'abril de 1937, justament un any abans de l'entrada de les tropes franquistes a la veïna ciutat. Porta un dels segells locals "Impuesto de guerra -Vinaroz- 10 Cèntimos" de mides 23 x 13 mm similar al que hem vist a la il·lustració anterior i que hem identificat amb la lletra E. Només es diferencia d'aquell en que aquest últim va imprès a tinta morada sobre paper de color blanc i també perquè aquí les quatre vores són dentades. Va franquejat amb segells habituals de correus. Sobre de zona republicana (Col.lecció J. Allepuz).

Núm. 27.- Segell benèfico-postal "Pro Refugiados -Traiguera- 5 cèntims" imprès a tinta vermella sobre paper de color blanc. Mides 51 x 26 mm. Aquest segell figura referenciat en diferents catàlegs però no coneixem que hagi estat mai reproduït en lloc (Col.lecció J. Allepuz).

I ja per acabar, conclourem dient que, aquests documents que us hem anat reproduint durant els últims quatre números de la nostra publicació CCR, tots de temàtica parapostal i postal, són només una mostra, probablement una ínfima mostra, de les diferents varietats i tipus de documents objecte d'estudi i col·leccionisme postal a les nostres comarques durant la guerra civil 1936-1939. De totes maneres, senzillament us hem apropat per uns moments a aquest món del col·leccionisme, que en realitat era el que preteníem.

Fundat l'any 1947

EDITAT AMB LA COL·LABORACIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA I DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECTOR:

Josep M.ª Alzamora Sanz

CONSELL DE REDACCIÓ:

Francesc Itarte Vericat
Josep Lluís Cabañas Vidal
Joan J. Roca Labernia
Jaume Coll Arnau
Josep A. Lázaro Puente
Isabel Bobes Castell
Annabel Folch Millán

DIBUIXOS:

Joan Riba i Costes

NOTES:

- El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions, però es reserva el dret de la seva publicació.
- Aquesta revista, no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció.
- L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Edita:

CENTRE CULTURAL I RECREATIU D'ULLDECONA.
C.I.F. G - 43103332
Major, 147, 1r. - Apartat Correu 52
Tel. 72 05 81 - 43550 ULLDECONA
D.L.: T. 1227 - 1982

Imprimeix: gráficas montsià

C/ Migdia, 9 - Tel./Fax (977) 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA

VENDA I PROGRAMACIÓ D'ORDINADORS
TELEX
TELEFAX
SISTEMES DE DICTAT, etc.

DISTRIBUÏDOR AUTORIZAT
DE
PHILIPS INFORMATICA Y COMUNICACIONES, S.A.

Major, 124
Telèfon (977) 72 04 39
43550 ULLDECONA
(Tarragona)

PHILIPS